

# PŘÍPRAVA KÁDRŮ

V rámci obrany a ochrany teritoria ČSSR zaujímá místo i ženijní zabezpečení. Tato problematika zahrnuje v sobě řadu konkrétních opatření, jejichž splnění kromě nasazení sil a materiálových prostředků vyžaduje, aby při jejich řízení a organizování byly v čele kvalitně připravené řídicí kádry.

V článku navazují na materiály, vydané MNO a chci vyjádřit svůj názor na řešení přípravy kádru po ženijní stránce. V uvedených materiálech byl analyzován současný stav připravenosti řídicích kádru pro potřeby teritoria a zjištěné nedostatky se ve značné míře vztahují i na připravenost kádru pro řešení ženijní problematiky na teritoriu.

**Cílem příprav kádru po ženijní stránce** bude dosáhnout osvojení znalostí a schopností k organizovanému řízení ženijních opatření na teritoriu příslušnými řídicími orgány od nejvyššího po nejnižší stupeň. Tuto přípravu je nutné chápat jako nedílnou součást celkové přípravy kádru k plnění předpokládaných úkolů v rámci obrany a ochrany teritoria. Obsahovou náplň přípravy po stránce ženijní bude nutné diferencovat podle konkrétních potřeb a funkčního poslání daného řídicího (velitelského) stupně. Ženijní příprava bude nutné dále specifikovat pro potřebu řídicích kádru.

— vševojskové specializace, jejíž obsah bude řešit zásadní otázky ženijního zabezpečení,

— ženijní specializace, jejíž obsah bude náročnější a detailnější v souladu s daným stupněm ženijního orgánu (jeho funkčním posláním).

Při organizaci ženijní přípravy kádru teritoria vycházím z rozdělení (podle materiálů MNO) na přípravu

- vedoucích kádru funkční struktury,
- teritoriálních velitelů a štábů.

V další části vyjádřím svůj názor na organizaci a obsahové zaměření této přípravy, což může být podnětem k případné diskusi na toto téma. Při tom využívám některé první zkušenosti z výuky v kursu při VAAZ.

## **Příprava vedoucích kádru funkční struktury.**

Zde půjde podle mého názoru o přípravu vedoucích kádru, pracujících na úseku obrany a ochrany teritoria v těchto orgánech:

- rady obrany státu, republik a národních výborů,
- stranický aparát,
- národní fronta,
- resorty národních hospodářství,
- operační oddělení MNO a vojenských okruhů.

Při tom půjde o přípravu především civilních pracovníků a vojenských pracovníků vševojskové specializace. Pokud v těchto orgánech budou zařazeni ženijní funkcionáři, jejich příprava bude obsahově totožná s přípravou ženijních funkcionářů, jak uvádím v další části tohoto článku.

Přípravu těchto vedoucích kádru bude nutné organizovat ve skupinách, odpoví-

dajících územní organizací orgánů a rozdělit ji na teoretickou a praktickou přípravu.

#### **V teoretické přípravě se zaměřit na**

- pochopení principiálních otázek ženijního zabezpečení obrany a ochrany teritoria,

- objasnění úlohy a místa jednotlivých stupňů řízení při plnění úkolů ženijního zabezpečení obrany a ochrany teritoria v míru i za války,

- objasnění metod součinnosti těchto orgánů s teritoriálními štáby (vševojskovými i ženijními) při řešení jednotlivých ženijních opatření v míru i za války.

Školení po ženijní stránce organizovat v rámci centrální přípravy těchto kádřů jednou za rok v rozsahu, daném zpracovanými programy přípravy. Materiály pro toto školení připravovat péčí MNO a žen. odděleními vojenských okruhů. Školení organizovaná po jednotlivých stupních (federální, republikový, krajský) by řídil příslušný předseda Rady obrany ve spolupráci s MNO (vojenským okruhem). Vhodné formy teoretické přípravy by byly přednášky, seminární besedy, filmy, ukázky apod.

**Praktickou přípravu** pak zaměřit na dílčí otázky ženijního zabezpečení obrany a ochrany teritoria do náplně cvičení, ve kterých tyto otázky procvičovat. Při tom věnovat pozornost především ženijním opatřením, zabezpečujícím

- ochranu živé síly a techniky před údery JZ

- likvidaci následků po úderech JZ

- přesuny a manévry vojsk na teritoriu.

Tuto přípravu uskutečňovat formou velitelsko-štabních cvičení na mapách a s výjezdem do terénu. Dále pak na cvičeních s vyčleněnými silami a prostředky, které budou organizovat jednotlivé orgány. Na federálním stupni (příp. na stupni jednotlivých republik) je účelné organizovat tato cvičení jednou za 2–4 roky, na stupni kraje jednou za 2 roky. Na zpracování a řízení cvičení se bude podílet MNO a ženijní oddělení vojenských okruhů.

#### **Příprava teritoriálních velitelů a štábů.**

V tomto případě půjde o přípravu

- velitelů a štábů teritoriálních útvarů a jednotek (druhů vojsk i ženijních),

- vševojskových i ženijních funkcionářů územních vojenských velitelství,

- vševojskových a ženijních funkcionářů, zařazených na operačních odděleních (ženijních odděleních) MNO a vojenských okruhů,

- ženijních funkcionářů, zařazených v ostatních teritoriálních orgánech (především v Radách obrany).

Příprava po obsahové stránce musí být organizovaná v souladu s potřebami daného stupně a návaznosti na dosavadní úroveň znalostí funkcionářů. V tom smyslu bude nutné učinit přípravu do skupin, které tento požadavek umožní splnit.

Formu přípravy, dobu jejích trvání a obsahové zaměření bude proto účelné diferencovat podle:

- úkolů a perspektivy ve výstavbě vojenských složek teritoria,

- současného stavu připravenosti vojáků z povolání na úseku teritoria,

- kvalifikačních požadavků na jednotlivé funkce,

- toho, zda půjde o funkcionáře ženijní specializace, nebo ženijní odborníky konkrétního velení (řízení).

Celý systém přípravy vyžaduje centrální plánování a řízení ze stupně MNO, konkretizované dále ženijními odděleními vojenských okruhů podle potřeb jednotlivých stupňů. Tato musí najít své konkrétní vyjádření v příslušných směrnících, rozkazech, plánech operační a bojové přípravy a v učebních plánech vojenských škol.

Příprava těchto kádřů bude organizována v těchto hlavních formách:

- a) příprava ve školách a kursech,

- b) v rámci služební přípravy jako součásti zaměstnání,

- c) mimoškolní příprava.

#### **a) Příprava ve školách a kursech**

Kromě zařazení výuky v problematice ženijního zabezpečení obrany a ochrany teritoria do učebního procesu vojenských škol (pro současné frekventanty) bude pro nejbližší období hlavní formou výuky v kvalifikačních a postgraduálních kursech (včetně speciálních ženijních), ve kterých budou školeny kádře velitelů a štábů, kteří již absolvovali vojenská školení. Tyto kurzy budou mít různé zaměření a délky, odpovídající potřebám školených funkcionářů. Zabezpečení výuky v těchto kursech bude záležitostí vojenské školy (VAAZ, učiliště) v souladu s centrálním plánem přípravy kádřů. Takto organizovaná příprava dává možnosti získat ucelené vědomosti a vytvořit předpoklady k od-

stranění rozporů mezi úrovní připravenosti kádřů a kvalifikačními požadavky jednotlivých funkcí.

S ohledem na potřeby jednotlivých stupňů velení (řízení) musí příprava ve školách a kursech řešit ze ženíjního hlediska především tyto otázky:

**U funkcionářů neženíjní specializace** (zde mám na mysli především vševojenské velitele a ty funkcionáře teritoriálních štábů (útvárů, KVV), kteří mají rozhodující vliv na organizaci obrany a ochrany teritoria:

- pochopení místa a úlohy ženíjního zabezpečení v rámci obrany a ochrany teritoria,

- objasnění hlavních úkolů ženíjního zabezpečení obrany a ochrany teritoria v míru i za války,

- řešení otázek ženíjního materiálně technického zabezpečení na teritoriu v míru i za války.

Při této formě bude převažovat teorie, tj. přednášky, semináře, ukázky, exkurse apod. Praktickou část školení budou tvořit cvičení na mapách, válečné hry, VŠC apod. Funkcionáři neženíjní specializace by během školení měli absolvovat 1–2 takové praktické zaměstnání, při nichž by byli postaveni před úkol, řešit některé otázky ženíjního zabezpečení obrany a ochrany teritoria. Funkcionáři ženíjní specializace by měli absolvovat 2–3 takovéto zaměstnání, při čemž jedno z nich by mělo být zařazeno do rámce zaměstnání, (např. válečné hry), řešícího větší komplex otázek obrany a ochrany teritoria.

#### b) Služební příprava

Jako součást zaměstnání by měla navazovat na přípravu ve školách a kursech a sloužit k dalšímu prohlubování připravenosti kádřů. Zatím co převážnou část přípravy ve školách a kursech tvořila teoretická zaměstnání, ve služební přípravě by bylo účelné, aby převažovala praktická zaměstnání.

Organizace a řízení této přípravy bude závislostí nadřízeného stupně velení (řízení) a i zde je nutné předpokládat vliv centrálního řízení ze strany MNO a konkretizace ženíjními oddělení vojenských okruhů. Podotýkám, že tato forma přípravy kádřů na řešení ženíjních opatření **nebude typická pro funkcionáře neženíjní specializace**. Ti v rámci služební přípravy budou řešit především svoji odbornou problematiku a po ženíjní stránce jim služební příprava bude při praktických zaměstnáních sloužit především k zdokonalení

součinnosti ve štábech při řešení úkolů ženíjního zabezpečení obrany a ochrany teritoria.

Služební přípravu ženíjních funkcionářů bude nutné zaměřit především na

- upevňování osvojených znalostí z řešení úkolů ženíjního zabezpečení obrany a ochrany teritoria,

- zdokonalování v součinnostních otázkách při realizaci ženíjního opatření v míru i za války,

- zvládnutí zásad použití nových druhů ženíjní techniky a prostředků, předurčených pro teritoriální vojska,

- zdokonalování znalostí v otázkách velení (řízení) podřízeným ženíjním útvarům a řízení prací druhů vojsk na teritoriu,

- zdokonalování znalostí v organizaci ženíjního materiálně technického zabezpečení na teritoriu v míru i za války,

- zvládnutí dalších konkrétních problémů daného stupně velení (řízení).

Počet hodin, který bude nutné věnovat této formě přípravy, bude závislý od konkrétních potřeb a možností jednotlivých funkčních stupňů. Zde se musí především projevovat řídicí úloha ženíjních oddělení vojenských okruhů. Podle mého názoru by služební příprava ženíjních funkcionářů teritoria měla být řešena takto:

#### na stupni MNO

- školit ženíjní funkcionáře orgánů republik, hlavní funkcionáře ženíjních oddělení okruhů a vybrané funkcionáře oper. oddělení MNO-SŽV na shromážděních 1X za rok v trvání 2–3 dnů,

- s každým žen. oddělením okruhu (případně s přibíráním některých jemu podřízených stupňů) organizovat 1X za dva roky VŠC;

#### na stupni vojenských okruhů

- školit ženíjní funkcionáře krajských orgánů, příslušníky žen. oddělení okruhu, žen. funkcionáře teritoriálních vojsk na území okruhu, hlavní funkcionáře okruhových teritoriálních ženíjních útvarů na shromážděních 1X za rok v trvání 2–4 dnů,

- každý rok organizovat 1–2 VŠC (ŠC, váleč. hry) s okruhem žen. funkcionářů (včetně štábů žen. teritoriálních útvarů), kteří se podílejí na řešení komplexu žen. úkolů podle územního zařazení.

- 1X za dva až tři roky organizovat a řídit odborné ženíjní cvičení s žen. teritoriálními útvary, které spojit a VŠC (viz shora);

## na stupni ženijní teritoriální útvar

— školit funkcionáře štábu útvaru a velitele jednotek na velitelských zaměstnáních 2× do roka v trvání celkem 4—6 dnů,

— 2—3× ročně organizovat se štábem útvaru štábní nácviky,

— 1—2× ročně organizovat velitelsko-štábní cvičení s příbráním velitelů jednotek, řízené buď žen. oddělením okruhu nebo hlavními funkcionáři štábu útvaru.

Kromě toho je nutné počítat s tím, že každý ženijní funkcionář, zařazený v některém teritoriálním štábu se zúčastňuje služební přípravy (zejména štábních nácviků, VŠC) spolu s tímto štábem. Dále jak tito funkcionáři, tak funkcionáři štábů ženijních teritoriálních útvarů se zúčastí teritoriálních součinnostních cvičení, organizovaných MNO, nebo vojenským okruhem, s vyvedenými vojsky.

## c) Mimoškolní příprava

Pro ženijní funkcionáře by měla mít formu krátkodobých stáží těchto funkcionářů u těch štábů (orgánů) teritoria, se kterými je předpokládána součinnost při realizaci ženijních opatření za války. Cílem této přípravy by bylo seznámit se s činností těchto orgánů a upřesnit nejvhodnější formy vzájemného styku. Tento druh přípravy by měl být organizován případ od případu podle rozhodnutí velitelství okruhu, případně na žádost konkrétního stupně teritoriálního štábu.

K uvedení tohoto článku byl jsem veden okolností, že tato problematika zatím je ve stadiu řešení. Proto se domnívám, že vojenská veřejnost (zejména ženijní) může k jejímu vyřešení přispět dostatečně svými diskusními náměty. Domnívám se, že tento článek přispěje k vyvolání žádoucí diskuse.